

Egyesületi hírek

ÉRTESÍTÉS!

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület

56. rendes közgyűlését

1954. november hó 13. és 14-én tartja meg Budapesten.

A t. Tagtársakat ezuton is meghívja az

ELNÖKSÉG

A közgyűlés helyéről és részletes programjáról a kiküldött meghívók adnak tájékoztatást.

Országos karsztvízankét

A Magyar Tudományos Akadémia Karsztvízfőbizottsága, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, a Földtani Társulat és a Hidrológiai Társaság 1954. május 28-án egésznapos karsztvízankétot rendezett Budapesten.

Az ankét előadások és vita során két oldalról vizsgálta meg a karsztvízkérdést: egyrészt a hazai karsztvizet fakasztó bányák biztonságos művelése szempontjából, másrészt e területek vízigényes ipari létesítményeinek és esetleges ivóvízellátásának tekintetében.

A kérdés fontossága kifejezésre jutott az ankét résztvevőinek széles körében. Mintegy 100 szakember jelent meg a bányászat, a földtani szolgálat, a villamosenergiaellátás, a közegészségügyi hálózat részéről. Az elnökségben helyet foglaltak a rendező szervek képviselőiben Vendel Miklós, Tárczy-Hornoch Antal, Mosonyi Emil akadémikusok, Ajtay Zoltán, Bocskányi János, Horusitzky Ferenc.

Schmidt Eligius Róbert bevezető tudományos előadásában, geomechanikai vizsgálatainak nyomán, a várható karsztvízveszélyre vonatkozó új elméletét ismertette. Számos hazai megfigyelés kiértékeléséből megállapította, hogy a nagyszabású karsztvízvetőrések csaknem kivétel nélkül a vetődési rendszerek haránttörései mentén, illetve a hajlítással is igénybevett zónákban következtek be, ezzel szemben az uralkodó DNy-ÉK-i csapásirányú hosszanti vetők mentén kisebb a vízvetőrések veszélye.

Horusitzky Ferenc, Vigh Ferenc, Mosonyi Emil, Szalánczy György, Szabó Pál hozzászólásai után Vendel Miklós elnök megállapította, hogy az új elmélet további alátámasztására szükséges lenne a karsztvízveszélyes területek szabatos és rendszeres megfigyelése, a kombinált geomechanikai igénybevételek kritikai vizsgálata, valamint a vízrendszer mozgási viszonyainak hidraulikai értékelése.

Vigh Ferenc előadásában áttekintést adott a domogi, a tatabányai és ajkai szénmedencék bányászatának komoly nehézségeket támasztó karsztvízhelyzetéről, rámutatott a védekezés irányvonalára, kiemelve a preventív intézkedések fontosságát. Egyúttal megemlékezett e területek lényeges ipari vízigényeiről, és javaslatot tett a kérdés észszerű, biztonságos megoldására.

Ajtay Zoltán, Székely Lajos, Sóvári Emil hozzászólásai nyomán Vendel Miklós értékelésében kiemelte, hogy a bányászat biztonsága, illetve az ipari létesítmények vízellátása összeegyeztethető egységes vízkezelés mellett, megfelelően telepített vízaknak és tárolómedencék építésével.

Kessler Hubert a tatabányai ipari vízellátás műszaki és gazdasági szempontból tökéletes megoldási lehetőségeit elemezte előadásában. Kálmán Miksa, Sólyom Ferenc, Dán Kamill, Horusitzky Ferenc, Gyarmathy László hozzászólásaikban megvilágították a korábban szembenálló alternatívák alapjait. Vendel Miklós elnök rámutatott arra, hogy a tatabányai vízellátás elfogadott megoldása lényegében összeegyezteti az igényeket.

Papp Ferenc előadásában a vízigényes létesítmények oldaláról vizsgálta a karsztvízellátás lehetőségeit helyi megoldással, elsősorban Budapest főváros, a Dunántúl és Kósd vidékének tanulmányozásával. Alliquander Endre, Zámbo János, Vigh Gyula, Vigh Ferenc, Mazalán Pál, Albel Ferenc, Pávay-Vajna Ferenc, Kessler Hubert hozzászólásai után Vendel Miklós foglalta össze az elhangzott véleményeket. Megállapította, hogy a szénbányászat és a bauxitbányászat művelési irányelvei a vízelzárás tekintetében nem azonosak. Helyes megoldás található azonban mindkét esetben, ha a tudományosan alátámasztott, műszakilag és gazdaságilag megfelelően kiválasztott, biztonságos vízellátás tervezésére kellő idő áll rendelkezésre. Papp Ferenc megfontolásai különösen a gazdaságosságot helyezik előtérbe. A felvetett problémák további elemzése mindenképpen indokolt, és e kérdés a fővárost is erősen érdekelteti.

Az ankét résztvevői az előadások és vita után bizottságot választottak, amely a karsztvízkérdés megvitatott fontosabb kérdéseiben kialakult álláspont szerint javaslatot terjesztett az illetékes szervek elé. Az előterjesztés lényeges szempontjai:

a) A részletesen meghatározott területeken az ipari vízellátás jelenlegi formái csupán ideiglenesnek tekinthetők, mert a bányák művelési érdekeivel össze nem egyeztethető megoldásokra támaszkodnak.

b) Az említett bányák létérdeke megkívánja, hogy a vízvetőréseket és a fakasztott vizet minden korlátozás nélkül elzárják.

c) E területekről csupán a cementálással el nem zárható víz vehető igénybe tárolómedence közbeiktatásával. A hiányzó vízmennyiség a művelési területeken kívül tektonikai törésvonalakra telepített vízaknakból biztosítandó.

d) Karsztvízre telepített ipari létesítmények vízszükségletének tervezését kellő tudományos kutatási munka előzze meg.

Az ankét a javaslatok keresztülvitelének megkezdését a kérdéses szénmedencékben késedelem nélkül szükségesnek minősíti.

Székely Lóránt
okl. bányamérnök